

Posudek bakalářské práce

Slovotvorně utvářená substantiva v barokním slovníku – Veronika Schejbalová

Cílem předkládané bakalářské práce bylo „zjistit, které slovotvorné typy jsou ve zkoumaném materiálu zastoupeny nejčastěji, které slovotvorné typy jsou produktivní více a které méně“. Zjištěné údaje autorka porovnávala se současným stavem. Analyzováno bylo celkem 210 dokladů, které byly rozděleny na slovotvorně a neslovotvorně utvářené, u slovotvorně utvářených dokladů byla provedena slovotvorná analýza, byl určen slovotvorný způsob a postup, doklady byly zařazeny ke slovotvorné kategorii a slovotvornému typu.

Práce je přehledně členěna na část teoretickou a praktickou. V teoretické části práce autorka vysvětluje základní pojmy slovotvorby, popisuje jednotlivé způsoby tvoření slov. Vychází při tom z pojetí slovotvorby v akademické Mluvnici češtiny 1. Některé formulace by však bylo vhodné upřesnit, např. „transpoziční onomaziologická kategorie charakterizuje společný základní význam fundační dvojice“. Stručná podkapitola je věnována osobnosti Jana Václava Pohla – autorovi slovníku, z něhož byl excerpován zkoumaný materiál.

Jádro bakalářské práce představuje část praktická. Autorka přehledně řadí získané doklady podle jejich příslušnosti ke slovotvorné kategorii a slovotvornému typu, u slovotvorných typů uvádí četnost výskytu, u jednotlivých dokladů uvádí základová slova a informaci, zda výrazy pokračují do současné češtiny, u některých dokladů tuto skutečnost ověřuje v SSJČ či v korpusu. Za každou slovotvornou kategorii je uveden dílčí závěr. Samostatné podkapitoly představují lexémy s neprůhledným slovotvorným základem (např. u lexému *vykapesník* je ale motivace substantivem ‚kapsa‘ celkem zřejmá) a lexémy neslovotvorně utvářené.

Některé informace v dílčích závěrech mohly být dle mého názoru podrobnější, např. údaje o výskytu typů se stylovým příznakem u názvů činitelských se mi jeví poměrně vágní, stejně jako závěry o produktivitě tvoření např. u názvů vlastností. Domnívám se, že pro lepší určení produktivity/neproduktivity tvoření jednotlivých typů mohla být provedena podrobnější analýza, např. u názvů činitelských by bylo možné věnovat pozornost vidu základového slovesa. Je ovšem otázka, zda by se tato informace ukázala jako nosná.

K práci mám následující dílčí připomínky, které bude třeba vysvětlit u obhajoby:

U dokladů *předeslanec* a *poposlanec* autorka uvádí jako základové slovo adjektivum. Nebylo by možné uvažovat také o slovese jako o základovém slově?

Doklady *sirotek*, *potomek* a *uštípáček* jsou zařazeny k jednomu slovotvornému typu. Skutečně se jedná o jeden typ?

Substantivum *soukup* je zařazeno mezi lexémy tvořené prefixem. Opravdu tento lexém vznikl derivací prefixální?

Úroveň práce je bohužel snížena některými formálními nedostatky, např. s. 11 – *užívá se u verbum; pokračuje i obě základová slova* – s. 13; *jho užití* – s. 16; ... *lexémy měli...* – s. 26; užití spojovníku místo pomlčky – s. 5, autorka ne zcela jednotně uvádí tvar infinitivu (-t X -ti).

I přes uvedené nedostatky byl podle mého názoru stanovený cíl naplněn, autorka prokázala schopnost práce s odbornou literaturou, byla provedena analýza jazykového materiálu a následná syntéza závěrů.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **v e l m i d o b ř e**.

Mgr. Martina Spěváčková, Ph.D.
vedoucí práce

V Plzni 26. 8. 2021

Souhlasí s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

J. Holubová